

Vakıf hizmetinde

43.
yıl

KURBAN REHBERİ

“RABBİN İÇİN NAMAZ KIL ve KURBAN KES”

(Kevser Sûresi, Ayet 2)

e
ensar
vakfı

*Mübarek
Kurban Bayramınızı
tebrik eder, selam
ve saygılarımızı
sunarız.*

DR. ŞENER AĞAÇ

Ensar Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı

Süleymaniye Caddesi No: 11 Süleymaniye - İstanbul

Tel : 0 212 513 03 09 (pbx) Faks : 0 212 522 46 02

www.ensar.org info@ensar.org

Ensar Vakfı, 43 yıllık eğitim, hayır ve hizmet serüvenine bugün de devam etmektedir. Vakıf medeniyeti geleneğinden geldiğinin farkında olarak, diğer çalışmalarının yanında, Eğitim başlığı altına girebilecek her türlü çalışmayı yürüten Vakfımız; ekonomik yardım, bilimsel, düşünsel ve pratik eğitim alanlarına da yoğunlaşmaktadır. Ensar Vakfı, 2003 yılında, Değerler Eğitimi Merkezi'ni kurarak Türkiye'de Din Eğitimi alanında nitelikli bilimsel çalışmalar yapan tek sivil kuruluş olma vasfına sahip olmuştur. Ulusal ve uluslararası birçok sempozyum ve toplantılar düzenlemiş olan Ensar Vakfı; Değerler Eğitimi Merkezi'nde çeşitli alanlarda olmak üzere bilimsel projeleri de yürütmektedir. Kurulduğu yıldan itibaren Ensar Neşriyat'ı da faaliyete geçiren Ensar Vakfı, bununla yayın dünyasında kaliteli bir çizginin oluşmasını sağlamıştır.

KURBAN

Tanım

Sözlükte “Yakınlık” anlamına gelen kurban, dini bir kavram olarak, Yüce Allah’a yakınlık için belirli günlerde, (bayram günleri) belirli kimseler (zenginler) tarafından dînî bir görev olarak kesilmesi gereken belli hayvanlardır.

Tarihçe

Kurban ibadetinin Hz. İbrahim (a.s.)’a kadar dayandığı bilinmektedir.

Hız. İbrahim (a.s.), oğlunun kurban edilmesini isteyen bir rüya görmüştür. Bu çok zor bir durumdu. Bir tarafta İlahî ferman, diğer yanda gönül meyvesi bir evlat... Hız. İbrahim (a.s.), İlahî emre uymakta tereddüt göstermedi.

Oğlu yürüme yaşına gelince, durumu O’na açtı.

“Babasıyla beraber yürüyüp gezecek çağa erişince:

‘Yavrucuğum, rüyada seni boğazladığımı görüyorum; bir düşün, ne dersin?’ dedi.

O da cevaben:

‘Babacağım, emrolunduğün şeyi yap. İnşallah beni sabredenlerden bulursun’ dedi.” (Saffat Sûresi: 102)

‘Yavrucuğum, rüyada seni boğazladığımı görüyorum; bir düşün, ne dersin?’ dedi.

O da cevaben:

‘Babacağım, emrolunduğün şeyi yap. İnşallah beni sabredenlerden bulursun’ dedi.”

Küçük yaşına rağmen Hız. İsmail (a.s.)’ın teslimiyeti de dikkat çekicidir.

Sıra icraata gelmişti...

Hazırlıklar yapıldı. Artık baba, oğlunu kendi elleriyle Allah (cc) için kurban edecekti. Fakat insanı varlıkların en

üstünü olarak yaratan Allah, sevgili bir kulunun kurban edilmesine izin verir miydi? Bu sadece bir imtihandı.

Zaten bu dünya bir imtihan alanı değil miydi?

“Her ikisi de teslim olup, onu alnı üzerine yatırınca: ‘Ey İbrahim! Rüayı gerçekleştirdin. Biz iyileri böyle mükafatlandırırız. Bu, gerçekten çok açık bir imtihandır.’ diye seslendik”

(Saffat sûresi: 102-104-105-106)

ona büyük bir kurban verdik. Geriden gelecekler arasında ona (iyi bir nam) bıraktık; ‘İbrahim’e selâm! dedik: Biz iyileri böyle mükafatlandırırız. Bu gerçekten çok açık bir imtihandır’ diye seslendik.”

(Saffat sûresi: 103-104-105-106)

Böylece Hz. İbrahim ve İsmail (a.s.)’ın adlarıyla birlikte “kurban ibadeti” bizlere kadar geldi.

“Her ikisi de teslim olup, onu alnı üzerine yatırınca: ‘Ey İbrahim! Rüayı gerçekleştirdin. Biz iyileri böyle mükafatlandırırız. Bu, gerçekten çok açık bir imtihandır.’ diye seslendik”

İlahî yardım gelmekte gecikmemişti. İmtihan geçilmiş, Yüce Allah (c.c.) memnun olmuştu.

Hız. İsmail (a.s.)’ın yerine bir koç kurban edilecekti: “Biz, oğluna bedel olarak

“Kurban ibadeti”, Ümmet-i Muhammed’e Hicret’in ikinci yılında (miladi 612) vacip kılınmıştır.

Ne mutlu peygamberlerin ve iyi insanların yollarını takip edenlere!..

KURBANIN HÜKMÜ

Belli şartları üzerinde taşıyanların kurban kesmeleri vaciptir.*

Kurbanlık hayvan satın almayıp, onun yerine parasını fakirlere dağıtmakla kurban sorumluluğu yerine getirilmiş olmaz. Çünkü böyle yapmakla, kurbandan beklenen amaç gerçekleşmez. Böyle bir yaklaşım, peygamberimiz (s.a.v.)'in bu konudaki uygulaması,

onu takip eden sahabe ve bize kadar devam eden uygulamaya ters düşer. O halde kurban kesmekle mükellef olan kimseler ancak dinimizin belirlediği hayvanlardan birisini alıp kurban kesim vakti içinde kesmekle bu yükümlülüklerini yerine getirmiş olurlar.

* **Vacip:** Dinimizde, yapılması kesin olmamakla beraber kuvvetli bir delille sabit olan şeylerdir. Vitir ve bayram namazları gibi.

Kurban Kesmekle Yükümlü Olanlar

Aşağıdaki şartları taşıyan kimselerin kurban kesmeleri vaciptir:

1. Müslüman olmak
2. Akıllı olmak
3. Ergenlik çağına gelmiş olmak
4. Hür olmak
5. Mukim olmak (misafir ve yolcu olmamak)
6. Nisap miktarı mala veya paraya sahip olmak. (Zenginlik)

Nisap Miktarı:

Temel ihtiyaçlar dışında, (oturulacak ev, yeterince ev eşyası, binek için vasıta, yeterince elbise) 80.18 gr. altın değerinde para ya da eşya mevcut ise, dinen zenginlik sınırına ulaşılmış olur. Kurban kesmek de vacip olur.

Kurban Edilebilecek Hayvanlar

Koyun ve keçi türü küçükbaş hayvanların 1 yaşında olanları kurban edilebilirken, 6 ayını doldurmuş kadar iri görünenler de kurban edilebilir.

Hayvan Adı	En az kaç yaşında olmalıdır?	En çok kaç kişi ortak olabilir?
DEVE	5 (Beş)	7 (Yedi)
SIĞIR-MANDA	2 (İki)	7 (Yedi)
KOYUN-KEÇİ	1 (Bir yaşındaki kadar iri olanların 6 aylığı da kurban edilebilir.	1 (Bir)

- Ortakların tamamının niyeti kurban kesmek olmalıdır. Bir tanesi dahi et yemek niyetiyle ortak olmuşsa, kurban caiz olmaz.
- Satın alınmış bir kurban sonradan ortak olmak caiz ise de, mekruhtur. Yani hoş görülmemiştir.
- Karnında yavru olan hayvan kesinlikle kurban edilmemelidir. Bilinmeden kesilmişse kerahetle (iyi görülmemekle) beraber caizdir.

KURBAN ALIRKEN

Boynuzlarından biri veya ikisi kökünden kırık olan hayvanlar kurban edilemezler. Ucundan kırık ise mahsuru yoktur.

- Satın alınacak hayvanın veteriner sağlık kontrolü veya menşe şahadetnamesi kontrol edilmelidir.
- Hayvanın kurban edilebilecek yaşta olup olmadığına dikkat edilmelidir.
- Hayvanda kurban edilmeye engel bir kusurunun olup olmadığına dikkat edilmelidir.

Kurbana Engel Kusurlar Şunlardır:

- İki veya bir gözü kör olanlar
- Kemiklerinde ilik kalmayacak kadar zayıflamış olanlar.
- Kesim yerine yürüyüp gidemeyecek kadar topal olanlar.
- Kulağının veya kuyruğunun üçte biri kopmuş olanlar.
- Dişlerinin yarısından fazlası dökülmüş olanlar.
- Doğuştan kulağı bulunmayanlar.
- Memesinin ucu kesilmiş olanlar.
- Koyun ve keçide bir, sığırdaki iki memesi kurumuş olanlar.
- Boynuzlarından biri veya ikisi kökünden kırılmış olanlar.

KESİMDEN ÖNCE

- Kesime 12 saat kala hayvanın yemi kesilmelidir. Açken kesilen hayvanların eti daha sağlıklıdır.
- Uzun yollardan gelmiş hayvanlar dinlendirilmelidir. Yorgun kesilen hayvanın kanı tam akmaz, bu nedenle et çabuk bozulur.
- Normal dinlenme süresi 24 saattir. Kışın en az 8, yazın ise 12 saat dinlendirilmelidir.

Kesim İşlemi

- Kurbanlık, incitilmeden kesileceği yere götürülmelidir.
- Kibleye karşı sol yanının üzerine yatırılmalıdır.
- Sol ön ayak hariç, ayakları bağlanmalıdır.
- Kesebiliyorsa kişinin kendisi, kesemiyorsa ehil birisine vekalet vermek suretiyle kestirilmelidir.
- Keskin ve yeterince büyük bıçak kullanılmalıdır.
- Kesecek kişi "Bismillahi Allahu Ekber" lafzını söyler.
- Kurbanın yemek ve nefes borularıyla iki şah damarı tek seferde, bıçak kaldırmadan kesilmelidir.
- Hayvan henüz ölmeden başı bedeninden ayrılmamalı, derisi yüzülmemelidir.

Kesim Vakti

Kurban kesme zamanı, Kurban Bayramı'nın birinci günü şafak sökümüyle başlar, üçüncü gün güneş batımıyla sona erer.

KURBAN ETİ

Kurban etini paylaşırken, kemikli kısımlarını seçerek dağıtmak hem ahlaki olmaz, hem de kurban ibadetinin özünü bağdaşmaz.

Kurban etinin tamamını, yoksullara dağıtmak mümkündür.

Kurban sahibi, etin tamamını kendi ailesi için de alıkoyabilir.

En uygun kurban etini üçe taksim etmektir.

- a) Üçte birini kurban kesemeyen yoksullar,
- b) Üçte birini akraba ve komşulara,
- c) Üçte birini de aile efradına.

Eğer senenin diğer günlerinde çoluk çocuğuna et alamıyorsa, kurban etinin tamamını kendi aile efradına ayırması daha uygundur.

Üst gelir grubunda bulunanlar, ülkemizde yaşanmakta olan sosyal ve ekonomik dengesizliğin, toplumsal huzuru ciddi boyutlarda tehdit eder noktalara gelmiş olmasını dikkate alarak, paylaşımcı olmaya özen göstermelidirler.

İslâm, toplumu teşkil eden bütün bireylere kolektif bir sorumluluk ve duyarlılık anlayışı getirmektedir. Bu kitlesel ya da kolektif sorumluluk anlayışı hemen hemen hayatın her safhasında söz konusu olabilmektedir.

KURBAN DERİSİ

Kurbanın derisi kurbanın bir parçası olduğundan satılması caiz olmaz, kurbanı kesene ücret olarak da verilmez!

Derinin hasar görmemesi için azami dikkat edilmeli, mümkünse yuvarlak uçlu bir bıçak kullanılmalıdır. Deri üzerinde et ve yağ parçaları bırakılmamalıdır. Tuzlamadan önce soğuması ve sularının akması için bir-iki saat bekletilmeli, sonra tuzlanmalıdır. Kullanılan tuz iri taneli ve temiz olmalıdır. Koyun ve keçi derilerine ağırlığının yarısı kadar, sığır derilerine ise üçte biri kadar tuz kullanılmalıdır. Deri rutubetsiz ve serin bir yerde muhafaza edilmelidir.

Derinin Kullanımı

Kurban derisi, seccade olarak kullanmak caiz olduğu gibi, bir fakire veya hayır kurumuna bağışlamak da caizdir. Kurban derisi, kurbanın bir parçası olduğundan satılması caiz olmaz, kurbanı kesene ücret olarak da verilmez.

Kurbanın Amacı

Bütün ibadeterimizin, hatta yaşamımızın gayesi, Allah'ın (c.c.) rızasıdır. Bunun yanında, her ibadetin kendine has öne çıkan bir yönü vardır. Kurban ibadetinin en belirgin özelliği, Hakk yolunda fedakârlıkta bulunabilmektir.

Durumu uygun olan Müslüman, Allah rızası için bir hayvanı kurban etmek suretiyle malından fedakârlık yapmış olmaktadır. Bu, gerekirse başka unsurlarla da fedakârlık yapabileceğinin mesajıdır. Hz. İbrahim ve İsmail (a.s.)'in konu edildiği Kur'ân ayetlerinden Allah (c.c.) için fedakârlık edenlerin, selamete ulaşacaklarını anlıyoruz. Oğlunu Hakk için feda etmekten çekinmeyen baba, en büyük mükâfat olan Hakk'ın rızasına ulaşmakla kalmıyor; ismi asırlardır hayırla anılıyor.

Allah için bir hayvanı feda eden Müslüman, fırsat düşmesine rağmen millet malına, harama el uzatmama fedakârlığını da gösterebilmelidir. Bu, onun kurbanın amacına ne kadar vakıf olduğunun ve samimiyetinin göstergesidir.

Gayr-ı meşru kazancın toplumsal huzuru ve ekonomik dengeleri alt üst ettiği bir vasatta, kurban ibadeti, bizlere çok şey anlatıyor.

Çevre ve İnsan Sağlığı Açısından Kurban

Son yıllarda kurban kesimindeki artış özellikle büyük şehirlerde kurban kesimini, çevre ve insan sağlığı açısından daha da önemli hale getirmiştir.

Hazırlık, kesim ve sonrasında ilgili şu hususlar titizlikle uygulanmalıdır:

- Uzun yollardan getirilen hayvanlar, kışın en az 8, yazın 12 saat dinlendirilmelidir; dinlendirilmeden kesim yapılırsa, kanın tamamı akmaz, et çabuk bozulur.
- Kesime 12 saat kala, hayvanın yemi kesilmelidir. Açken kesilen hayvanın eti daha sağlıklıdır.
- Kesim işlemi, ilgililerin belirlediği hijyenli ortamlarda yapılmalıdır.
- Kesimden önce derin bir çukur açılmalı. Kan ve diğer atıklar bu çukura gömülmelidir. Aksi halde, yoğun mikropların üremesine uygun ortam hazırlanmış olur.
- Hayvan boğazlanınca kanın iyice akması beklenmeli. Kesilen et de en az 4-5 saat dinlendirilmelidir. Böylece kan ve diğer sıvıların çıkması sağlanmış olur.
- Buzluk ya da derin dondurucuda saklanacak etler, küçük poşetlerde muhafaza edilmelidir. Sakatat tüketiminde temizliğe titizlik gösterilmelidir.

KURBAN KESİLMESİ YASAK OLAN YERLER

Parklar, caddeler,
sokaklar, umuma açık yerler,
sahiller vb.

KURBAN KESİLMESİ YASAK OLMAYAN YERLER

Evlerin bahçeleri, avlular,
kapalı mekanlar, özel mülkler
ve belediyelerce gösterilmiş
yerler.

**Prof. Dr.
Hayreddin Karaman**

“Biz bayramda kurban keseriz, bayram sabahı, bayram namazı kılarız, arife günü, sabah namazından sonra başlayarak bayramın 4. günü ikindi namazı sonuna kadar devam etmek üzere **“teşrik tekbirleri”** getiririz (Allah’ın varlığını, birliğini, ululuğunu dile getirir, ona hamd ederiz), yoksullara kurban eti dağıtırız, ölü (mezarlarda) ve diri (evlerde) yakınlarımızı ziyaret ederiz, halleşir, dertleşir, hasret giderir, mahabbeti arttırırız. Günümüzde haberleşme imkânları geliştiği için ziyarete gidemediğimiz yakınlarımızı telefon vb. vasıtalarla arar, hâl hatır sorar, bayramlarını tebrik ederiz.

Kurban kesmek, başka hikmetleri yanında bir şuur ve teslimiyetin de sembolüdür, eğitimidir. Şiarlarımızı koruyalım, yoksa bu toz duman içinde herşeyimizi kaybedebiliriz.

“Kurban bayramınız mübarek olsun.”

ensar vakfı e

KURBAN REHBERİ

Kurbanımı kesmeye, ödediğim bedel fazla gelirse vakfa
bağış yapmaya, eksik olursa vakıftan hibe yoluyla
tamamlanmasına, **Ensar Vakfı**'nı tam yetkili olarak vekil
tayin ettim ve kesildikten sonra kurbanımı
Ensar Vakfı'na verdim.

Vakfımız, Süleymaniye'deki Genel Merkez binasında, hafta içi her gün,
üniversitede okuyan öğrencilerimize karşılıksız öğle yemeği, kız ve erkek
yurdumuzda barınan öğrencilere de üç öğün yemek vermektedir. Ayrıca
2021'de olduğu gibi 2022'de de vakfımız, yurtlarda ve aşevlerinde
ücretsiz olarak yemek vermeye devam edecektir.

Öğrencilere çıkarılan bu yemeklerde, kurban bayramında hayırseverlerin
bağışladığı ve buzhanemizde sakladığımız
kurban etleri büyük katkı sağlamaktadır.

Her sene olduğu gibi bu sene de vekâletlerinizi alarak, canlı
KURBAN ve **DERİ BAĞIŞI** kabul edeceğiz.

Kurban bağışlarınızı bekler, bu vesile ile mübarek kurban bayramınızı
tebrik eder, sağlık ve mutluluklar dileriz.

ENSAR VAKFI BANKA HESAP NUMARASI
VAKIFBANK BEYAZIT ŞUBESİ

IBAN No: TR71 0001 5001 5800 7316 6875 18

Bağışlarınızı **www.ensar.org** adresinden
online olarak yapabilirsiniz.

e
ensar
vakfı

Süleymaniye Caddesi No: 11 Süleymaniye - İstanbul

Tel : 0 212 513 03 09 (pbx) Faks : 0 212 522 46 02

www.ensar.org info@ensar.org

Bayramınız Mübarek Olsun

MUTLU VE BAŞARILI BİR GELECEK İÇİN

Vakıf hizmetinde
43
yıl

e
ensar
vakfı

dem
Değerler Eğitimi Merkezi
Center for Values Education

İSTANBUL
TASARIM
MERKEZİ

İSTANBUL
DESIGN
CENTER

etv
ensar
televizyonu

e
ensar
enstitüsü

e
ensar
erkek öğrenci
yurdu

e
ensar
kız öğrenci
yurdu

e
ensar
yayın grubu

ded

ensar
çocuk

İSTANBUL
TASARIM
YAYINLARI
www.istanbultasarimmerkezi.org

İSTANBUL
DESIGN
PUBLISHING

İSAR Gülhane

dem
dergi

ensar
kitap.com

ihl
platformu

ödkab
öğretmen platformu

ödkab
öğrenci platformu

www.ensar.org | info@ensar.org